

SZEMBENÁLLÁS ÉS ENYHÜLÉS

BÉKÉS EGYÜTTÉLÉS ÉS ÚJABB KRÍZISEK: 1953 - 1970

- 1953. Sztálin halála után: Berija kivégzése
- Hruscsov a pártfőtitkár –irányvonalat vált
- Sztálin idejében is problémák: Balti államok, Ukrajna: partizánharcok
- GULAG: lázadások
- 1956. február 14. SZKP XX. Kongresszusa – Hruscsov beszéde
- desztalinizáció: amnesztia, táborkok megszüntetése
- közeledés a Nyugathoz – eredmények:
- 1953. Koreai háború lezárása
- 1955. osztrák államszerződés: Ausztria különállása és semlegessége – a szovjet csapatok kivonása innen
- 1955. Genf: csúcstalálkozó (USA, SZU, Nagy-Britannia, FRO)- Potsdam óta először
- Jugoszláviával a SZU megegyezik az egyenjogúság alapján
- Majd: Hruscsov látogatása Angliába + USA-ba
- De: a fegyverkezési verseny folytatódik
- 1953. NDK: kommunistaellenes felkelés – tankokkal verték le
- 1955-1991. Varsói Szerződés –ok: az osztrák államszerződés után megszűnt volna annak a lehetősége, hogy Magyarországon és Romániában szovjet csapatok állomásozzanak
- + NSZK felvétele a NATO-ba
- 1956. Magyarország és Szuézi-válság
- 1961. Disznó-öböl: Kennedy akciója – kubai emigránsok sikertelen partraszállási kísérlete (1959. Fidel Castro győzelme)
- 1961. Berliini fal
- 1962. Kubai rakétaválság: atomháború veszélye
- OK: USA Törökországba telepített rakétákat – Kennedy felszólította az oroszokat a fegyverek kivonására
- Tanulság: „Aki ezt a fegyvert elsőként beveti, másodikként hal meg.”
- 1962-65. II. vatikáni zsinat – XXIII. János pápa-a Katolikus egyház megújulása
- Ökumenizmus: egyetemes keresztény testvériség – láthatatlan egyház
- Karitatív tevékenység, anyanyelvű misszió
- 1963. forró drót
- 1964. Brezsnyev – új pártfőtitkár – konzervatív irányvonal (Hruscsovot félreállították, mert a reformokat túlzónak találták)
- 1968. Prágai tavasz
- Katonai intervenció: a Varsói Szerződés 5 tagállama
- Brezsnyev-doktrína: korlátozott szuverenitás elmélete – a proletár internacinalizmus szellemében
- 1967. Hatnapos háború

AZ ENYHÜLÉS

- Kína kérdése: Mao Ce-tung folytatja a sztálini irányvonalat a XX. Kongresszus után
- Gazdasági támogatást követel a SZU-tól- a kínai atomfegyver kifejlesztéséhez
- Nem hajlandó alárendelni a kínai érdekeket a SZU-nak
- Határincidensek – SZU-val és Indiával (Kína: atomhatalommá vált)
- Köv.: az amerikaiak közeledni kezdtek Kínához

- 1972. Nixon és Mao: sanghaji nyilatkozat: diplomáciai kétértelműséggel ismeri el, hogy a Tajvani-szoros két oldalán (a Kínai Népköztársaságban és a Tajvani Köztársaságban) élő kínaiak egyetértenek abban: egy Kína van és annak Tajvan részét alkotja
- Köv.: a szovjetek egyezkedni kezdtek a Nyugattal – a békés egymás mellett élés politikájának meghirdetése
- DE: ugyanakkor behatolás a harmadik világba
- És: fegyverkezési verseny
- De: rakéatechnika fejlődése miatt: fegyverkezés korlátozása
- 1972. SALT-1. Nixon és Brezsnyev + a szovjet-amerikai viszony alapelveit rögzítik
- 1973. Párizsi béke ⇒ az amerikai csapatok kivonása Vietnamból
- 1975. Helsinki Záróokmány az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet országai által aláírt dokumentum
- Helsinki folyamat: 1975 és 1990 között megtartott találkozók: politikai normákat dolgoztak ki az emberi és kisebbségi jogok területén, illetve fegyverzetkorlátozási megállapodások születtek
- 1979. SALT-2. Carter és Brezsnyev: nem ratifikálták

A NÉMET KÉRDÉS

- Német kérdés: 1948/49. Berliini válság
- 1961. Berliini fal
- 1949-1963. Konrad Adenauer kancellár - külpolitikája:
- az NSZK integrálása Nyugat-Európába és: nyitás Kelet-Európa felé
- 1955. Adenauer látogatása Moszkvába
- NSZK csatlakozik az Európa Tanácshoz (1949), az Európai Szén- és Acélközösséghez (1951), a NATO-hoz (1955)
- közeledés Franciaországhoz: "Bonn-Párizs-tengelynek" is nevezett szoros együttműködést alakított ki (De Gaulle)
- 1963. német-francia barátsági szerződés – majd: lemond
- 1969. Willy Brandt kancellár (Szocdem): „új keleti politika” vagy „reálpolitika” – békés kapcsolatok kiépítése NDK-val
- "A béke nem minden, de béke nélkül minden semmi."
- 1970. német-szovjet és német-lengyel szerződés – a határok elfogadása
- 1972. a két német állam viszonyának a rendezése a status quo alapján – 1973. felvételük az ENSZ-be

HELYI KONFLIKTUSOK

Vietnami háború

- 1946-tól: harc a francia gyarmatosítók ellen a kommunisták vezetésével
- 1954. genfi egyezmény: a franciák elhagyták Vietnámot
- Észak: kommunista állam (Vietnami Demokratikus Közársaság) – Ho Si Minh
- Dél: Vietnami Köztársaság (Amerika-barát)
- Délen: kommunista partizánmozgalom – Észak támogatásával
- USA: fegyvereket, tanácsadókat és hadsereget küld
- DE. 1973. Párizsi béke ⇒ amerikai csapatok kivonása
- 1975. Vietnam, Laosz és Kambodzsa: kommunista hatalomátvétel

Arab-izraeli konfliktusok

Afrika: Angola – a portugál gyarmatosítók után a SZU és Kuba által támogatott kommunista csoport hatalomra kerülése – ellenük: UNITA nevű szervezet gerillaharca (USA támogatja)-kilencvenes évekig - Etiópia: 1974. kommunista puccs